

Vantaan ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma ja toimenpiteet vuodelle 2027

Vanhusneuvosto 24.9.2026

Emmi Pasanen & Tommi Ostrovskij

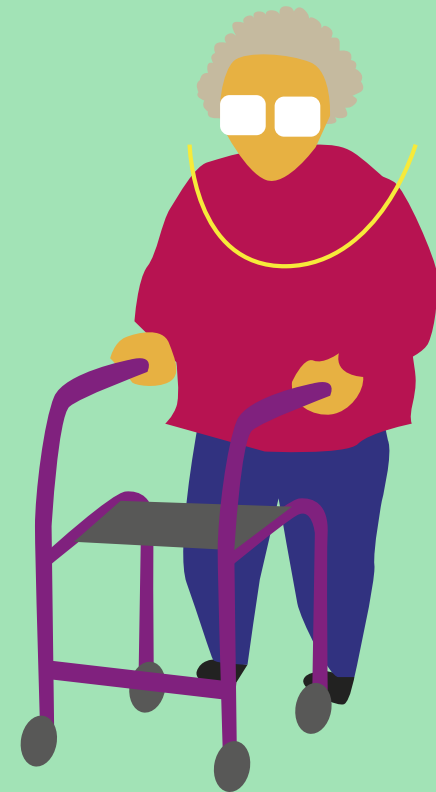
Ikäystävällinen kaupunki

- ◆ Vantaa on osa maailmanlaajuisista [WHO:n Age-Friendly Cities and Communities -verkostoa](#).
- ◆ [Kaupunkistrategiassa](#) ikäihmiset on nostettu voimavaraksi kaupungille. Tämän tavoitteen toimenpiteitä ohjaavat strategian muutosohjelmat.
- ◆ Ikäystävällistä kaupunkia koordinoi ja kehittää poikkihallinnollinen ikääntyneen väestön asiantuntijaryhmä, joka on valmistellut Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmaa ja seuraa sen toteutumista.

Mikä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma?

- ◆ [Hyvinvointisuunnitelma](#) vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6. §:n 3. momentissa tarkoitettua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi.
- ◆ Suunnitelma on valmistunut ja odottaa kaupunginhallituksen vahvistusta.
- ◆ Vantaan tavoitteet on määritelty painopisteiden pohjalta:
 - Taloudellinen hyvinvointi
 - Mielen hyvinvointi
 - Fyysinen toimintakyky ja terveelliset elintavat
 - Saavutettavuus

Vantaa

Mitä kunta tekee?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

Varhaiskasvatus
Perusopetus
Lukiokoulutus
Ammatillinen koulutus
Vapaa sivistystyö
Taide- ja kulttuuripalvelut
Kirjastopalvelut
Nuorisopalvelut
Liikuntapalvelut
Opiskeluhoito

Elinympäristön kehittäminen

Maapolitiikka
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
Liikenne, joukkoliikenne
Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
Vesihuolto
Jätehuolto
Energiatuotanto- ja jakelu
Rakennusvalvonta
Asuntotoimi
Ympäristönsuojelu ja -terveydenhuolto
Turvallisuus ja varautuminen

Kunnan elinvoiman edistäminen

Paikkakunnan vetovoimaisuus
Työllisyyspalvelut
Vaikeasti työllistettävien tuki: etsivä
nuorisotyö, työpajat, työttömyyden
pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö,
kotouttaminen
Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, alueen
markkinointi, avoin data
Resurssiviisaat toimintatavat
Tonttituotanto: Yritykset, asuminen ja
palvelut

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
Paikallinen yhteisöllisyys
Viestintä, vuorovaikutus ja kielipalvelut
Vaalit ja edustuksellinen demokratia
Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
Asukkaiden omaehtoinen toiminta
Uudet demokratian muodot
Monikulttuuristuminen

Mitä Vakehyva tekee?

Sosiaalihoito

Sosiaalityö
Sosiaaliohjaus
Sosiaalinen kuntoutus
Perhehoito
Perhetyö
Kotipalvelu
Kotihoito
Asumispalvelut
Laitospalvelut
Liikkumista tukevat palvelut
Päihdetyö
Mielenterveystyö
Kasvatus- ja perheneuvonta
Perheoikeudelliset palvelut
Vammaispalvelut (sis. erityishuolto)
Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki
Sosiaalinen luototus
Kuntouttava työtoiminta
Omaishoidon tuki
Lastensuojelu
Opiskeluhoillon kuraattoripalvelut

Pelastustoimi

Pelastustoiminta
Öljyntorjunta
Palontutkinta
Väestön varoittaminen
Vaaratiedottaminen

Terveydenhuolto

Terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoito

Terveystarkastukset
Neuvolapalvelut
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
Opiskeluhoillon psykologipalvelut
Seulonnot
Avosairaanhoito
Kotisairaanhoito
Lääkinnällinen kuntoutus
Mielenterveystyö
Päihdetyö
Suun terveydenhuolto
Merenkulkijoiden terveydenhuolto
Työterveyshuolto
Ensihoito
Päivystys
Sairaala-/vuodeosastotoiminta
Opetus- ja tutkimustoimintaa

Turvallisuusviestintä
Valvontatoiminta
Kemikaalivalvonta
Ohjaus- ja neuvonta
Väestönsuojeluun varautuminen

Olennaisimmat hyvinvointia haastavat ilmiöt ikääntyneillä

Painopiste	Ilmiöt
Taloudellinen hyvinvointi	Ikääntyneiden asumistarpeet monipuolistuvat: palveluasumisen sekä hallintamuodoiltaan erilaisten asumismuotojen kysyntä kasvaa.
Mielen hyvinvointi	Yksinäisyyden kokemus sekä vähäinen kokemus osallistumismahdollisuuksista haastavat mielen hyvinvointia.
Fyysinen toimintakyky	Vain pieni osa ikääntyneistä liikkuu terveyssuositusten mukaan riittävästi. Liikkumattomuus on ongelma myös keski-ikäisillä, tulevilla ikääntyneillä.
Saavutettavuus	Muunkielisten ikääntyneiden määrä lisääntyy. Osalla ikääntyneistä on puutteita perusdigitaadoissa. Ikääntyneiden itsenäistä liikkumista haastavat joukkoliikenteen asemien ja pysäkkien sekä muun kaupunkiympäristön esteettömyyden puutteet, mukaan lukien ratikkatyömaat.

PAINOPISTE	MUUTOSTAVOITE	INDIKAATTOREITA*
Taloudellinen hyvinvointi	Ikäihmisillä on enemmän tarpeita vastaavia ja monipuolisia asumisen vaihtoehtoja.	Ikäntyneiden tyytyväisyys nykyiseen asuntoon ja asuinympäristöön.
Mielen hyvinvointi	Ikäihmisten yksinäisyys vähenee ja osallisuuden kokemus vahvistuu. Järjestöillä on riittävät puitteet toiminnalle ja kohderyhmä löytää mukaan toimintaan.	Yksinäisyyden kokemus ja osallistumisen mahdollisuudet
Fyysinen toimintakyky	Ikäihmisten arkiliikunta lisääntyy ja fyysinen toimintakyky säilyy pidempään.	Liikkuminen terveys-suositusten mukaan, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus
Saavutettavuus	Palvelut vastaavat muunkielisten ikäihmisten tarpeisiin ja niistä viestiminen tavoittaa heidät. Ikäihmisten digitaidot vahvistuvat, ja he saavat tarvitsemaansa digitukea. Kaupunkiympäristö tukee ikäihmisten turvallista, esteetöntä ja itsenäistä arkea.	Digituen saatavuus, ikäihmisten tyytyväisyys asuinalueeseensa, viheralueiden ja palveluiden saavutettavuus sekä kävelykokemuksen kehittyminen

* Lähteet: Vantaan asukasbarometri, Vantaan kaupungin ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osallisuuskysely, Terve Suomi -tutkimus (THL), kaupunki- ja kuntapalveluiden digituen kysely

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön

Tavoite 1: Varmistamme ikäihmisille monipuolisia asumisen vaihtoehtoja

Ehdotus tulokorttitavoitteksi	Mittari	Vastuuorganisaatio (palvelualue)	Hyvinvointisuunnitelman tavoite
Ohjelmoidaan Hakunilan ja Kivistön vanhustenkeskusten hankkeet kaavoitussuunnitelmaan	Hankkeet on / ei ole ohjelmoitu kaavoitussuunnitelmaan	Kaupunkiympäristön toimiala: Kaupunkirakenne ja ympäristö / asemakaavoitus	Varmistetaan vanhusien palveluasumisen kohteiden riittävä määrä ja oikea-aikainen toteutuminen

Tavoite 2: Varmistamme hallintamuodoiltaan ja talotyypeiltään monipuolisen asuntotuotannon

Ehdotus tulokorttitavoitteksi	Mittari	Vastuuorganisaatio (palvelualue)	Hyvinvointisuunnitelman tavoite
Kilpailutetaan yksi tontti senioriasumiselle ja haetaan kilpailussa innovatiivista konseptia.	Tonttikilpailu on / ei ole järjestetty.	Kaupunkiympäristön toimiala: Kiinteistöt ja tilat / kiinteistöhallinta ja asuminen	Monipuolinen asuntotuotanto varmistetaan asuntokaavoituksella ja tontinluovutuksella

Tavoite 3: Vähennämme ikäihmisten yksinäisyyttä

Ehdotus tulokorttitavoitteksi	Mittari	Vastuuorganisaatio (palvelualue)	Hyvinvointisuunnitelman tavoite
Ikäihmisten ohjautumisen ja toimintaan kiinnittymisen vahvistaminen yhteisöllisiin palveluihin, kursseille ja tapahtumiin , ikäihmisten moninaisuus huomioiden.	Kuuluu itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön, % vastaajista (osallisuuskysely) Ikäihmisten määrät palveluissa	Työllisyyden ja kotoutumisen palvelut, Liipa, Kulpa, Yhteisöpalvelut	Hyvä elämä, yksinäisyyden väheneminen Lisäämme yhteisöllisyyttä

Tavoite 4: Parannamme ikäihmisten yhteisöjen toimintaedellytyksiä

Ehdotus tulokorttitavoitteeksi	Mittari	Vastuuorganisaatio (palvelualue)	Hyvinvointisuunnitelman tavoite
Järjestetään ikäihmisten etsivää työtä tekevien järjestöjen, Vaken ja kaupungin toimijoiden kesken työpajoja, jossa kehitetään keskinäistä yhteistyötä ikäihmisten tavoittamiseksi ja ohjaamiseksi palveluihin	Työpajojen lukumäärä ja osallistuneiden määrät	Kaku, yhteisöpalvelut, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut	Teemme järjestöjen kanssa yhteistyötä ikäihmisten tavoittamiseksi
Kartoitetaan ikäihmisille soveltuvat (esteettömät) toimitilat ja tuodaan ne näkyville	Kartoitus on tehty	Kaku, tilahallinta	Tilojen saatavuus paranee

Ikääntyneet– yhdenvertaisuus ja esteettömyys toimenpide–ehdotukset vuodelle 2027

Tavoite 5: Edistämme ikäihmisten arkiliikuntaa

Ehdotus tulokorttitavoitteksi	Mittari	Vastuuorganisaatio (palvelualue)	Hyvinvointisuunnitelman tavoite
Ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä tukevien ohjattujen liikuntaryhmien saatavuus säilyy nykyisellä tasolla ja niiden käyttöaste kasvaa.	Ryhmiä keskimääräinen täyttöaste (%)	Liikunnan palvelualue	Ikäihmisten toimintakyky, hyvinvointi ja osallisuus vahvistuvat ohjattuihin liikuntaryhmiin osallistumisen kautta.
Elintapaohjauksesta liikunnanohjaajien palveluihin ohjautuminen on sujuvaa, ja palvelupolulla huomioidaan ikäihmisten yksilölliset tarpeet.	Elintapaohjauksesta liikunnanohjaajien palveluiden piiriin ohjautuvien ikäihmisten määrä.	Liikunnan palvelualue	Elintapaohjauksen ja liikunnanohjaajien palveluiden saumaton palvelupolku lisää ikäihmisten fyysistä aktiivisuutta, toimintakykyä ja osallisuutta.
Lähiliikuntapaikat houkuttelevat yhä enemmän käyttäjiä ja niiden käyttöaste nousee.	Lähiliikuntapaikkojen käyttöaste	Liikunnan palvelualue	Ikäihmiset hyödyntävät lähiliikuntapaikkoja aktiivisesti osana arjen liikkumista.

Tavoite 6: Kehitämme ikäihmisten palveluita vastaamaan muunkielisten tarpeisiin

Ehdotus tulokorttitavoitteksi	Mittari	Vastuuorganisaatio (palvelualue)	Hyvinvointisuunnitelman tavoite
Muunkielisiä ja muita ikäihmisiä tavoitetaan palveluihin, kursseille ja tapahtumiin ja niitä kehitetään yhdessä heidän kanssaan.	Järjestämme kehittämistapahtumia yhdessä järjestöjen kanssa, toteutuneiden määrä	Työllisyyden ja kotoutumisen palvelut, muut?	Mahdollisuus osallistua yhdenvertaisesti ja vaikuttaa palveluihin, merkityksellisyys lisääntyy
Ollaan saatu kehitettyä uusia toimenpide-ehdotuksia muunkielisten ikäihmisten palveluiden kehittämiseksi palvelualueiden ja muiden sidosryhmien kesken	Järjestetty työpaja	Kakun yhteiset palvelut / Osallisuuspalvelut	Mahdollisuus osallistua yhdenvertaisesti ja vaikuttaa palveluihin, merkityksellisyys lisääntyy

Ikääntyneet– yhdenvertaisuus ja esteettömyys toimenpide-ehdotukset vuodelle 2027

Tavoite 7:

Tuemme ikäihmisiä digitalisoituvassa yhteiskunnassa

Ehdotus tulokorttitavoitteksi	Mittari	Vastuuorganisaatio (palvelualue)	Hyvinvointisuunnitelman tavoite
Edistämme ikäihmisten yhdenvertaista digivantaalaisuutta. Parannamme vantaalaisten arkea tukevia digitaitoja	Perusdigitaitojen pienryhmäopastusta on kokeiltu kahdella alueella.	Työllisyys- ja kototumispalvelut/ kuntalaispalvelut	Ikäihmisten perusdigitaitojen kasvattaminen
	4 digiturvateemaista iinfotilaisuutta on järjestetty, tarvittaessa mukana opastusta.	Työllisyys- ja kototumispalvelut/ kuntalaispalvelut	Ikäihmisten perusdigitaitojen kasvattaminen
	Digitukiverkoston tilat on kartoitettu digituen antamisen näkökulmasta. Digituen ohjeet ovat käytössä Vantaan digitukiverkostolla.	Työllisyys- ja kototumispalvelut/ kuntalaispalvelut	Ikäihmisten tarpeista lähtevän laadukkaan digituen saatavuuden lisääminen
	Vantaalaisille seniori-, kv- ja eläkeläisjärjestöille on välitetty tietoa digituesta.	Työllisyys- ja kototumispalvelut/ kuntalaispalvelut	Ikäihmisten tarpeista lähtevän laadukkaan digituen saatavuuden lisääminen

Ikääntyneet– yhdenvertaisuus ja esteettömyys toimenpide-ehdotukset vuodelle 2027

Tavoite 8:

Parannamme kaupunkiympäristön ikäystävällisyyttä

Ehdotus tulokorttitavoitteksi	Mittari	Vastuuorganisaatio (palvelualue)	Hyvinvointisuunnitelman tavoite
Toteutetaan ikäystävällisiä puistoja	Puistoja toteutettu 1 kpl/vuosi	Kaupunkiympäristön toimiala/Kadut ja puistot	Kaupunkiympäristö tukee arjen liikkumista ja palvelujen saavutettavuutta
Ratikan suunnitteluratkaisut ovat esteettämiä	Suunnitelmat tarkastettu esteettömyyden näkökulmasta	Kaupunkiympäristön toimiala/Kadut ja puistot	Joukkoliikenteen asemat ja pysäkit ovat esteettämiä ja turvallisia
Kootaan toimintatapa/konsepti jossa kuvataan työmaiden viestinnän ja vuorovaikutuksen hyvät käytännöt: selkeät opasteet, toimivat kiertoreitit, ajantasainen tilannekuva ja jatkuva vuorovaikutus, jotta arki sujuu työmaista huolimatta	Konsepti valmis ja ikäihmisiä osallistettu	Kaupunkiympäristön toimiala/Talous ja hallintopalvelut, Kadut ja puistot	Työmaiden järjestelyt ovat turvallisia ja toimivia kaikille